

Examensarbete

Kandidatexamen i Statsvetenskap

Minskar det politiska engagemanget bland unga vuxna människor i Borlänge?

Författare: Christian Kaddik
Handledare: Kjetil Duvold
Examinator:
Ämne/huvudområde: Statsvetenskap
Kurskod: SK2016
Poäng: 15 HP
Examinationsdatum:

Sammanfattning/Abstract:

Syftet med uppsatsen är att se vad som kännetecknar unga människors syn på politiskt engagemang och som en del i det vill jag undersöka om unga vuxna människor ser partier och organisationer som relevanta plattformar för att engagera sig. Uppsatsen är kvalitativ och en gruppintervju har genomförts där målgruppen är unga vuxna människor i åldern 18-29 boendes i Borlänge, syftet med uppsatsen är att beskriva unga vuxna människors eventuella syn på politiskt engagemang.

I uppsatsen redogör forskaren ett antal orsaker i resultatsektionen som är tänkbara för att det politiska engagemanget skulle ha förändrats som politiska trender, samhällsengagemangets förändrade former, socialiseringens påverkan, skolans påverkan och ekonomiska faktorer. I uppsatsens slutsatser redogör forskaren att unga vuxna människor är i lika stor grad engagerade politiskt idag men det tar sig uttryck i andra former än förut vilket gör att det går emot teorin om det politiska engagemanget minskar i samhället. Dock är inte politiska partier relevanta plattformar i lika stor omfattning som för några decennier sedan.

Nyckelord:

engagemang, unga vuxna människor, kritiska medborgare, utbildningsnivå, traditionella kanaler

The purpose of this essay is to describe what characterizes young people's vision on the subject of political engagement. As a part of that the author wants to investigate whether young adults regard political parties and organizations as relevant platforms to engage within. The essay conducts a quantitative group interview based on young adults between the ages of 18-29 as respondents, whom all are residents of the town Borlänge.

In this essay the author describes a number of reasons as explanatory for the changes in political commitment regarding political trends, changes in community involvement, the effects of socialization, the effects of schools and economic factors.

In the conclusions the author clarifies that young adults are as much part of political life today, but in other forms than before, which contradicts the theory on lack of political engagement in the society. Though, political parties are no longer as relevant platforms as they used to be a couple of decades ago.

Keywords:

commitment, young adults, critical citizens, level of education, traditional channels

Innehållsförteckning

Sammanfattning/Abstract:	2
1. Inledning	4
1.1 Syfte	5
1.2 Frågeställningar	6
1.3 Definition av politiskt engagemang	6
1.4 Avgränsning	6
1.5 Metod och material	7
2. Teori och tidigare forskning	10
2.1 Politiska trender	11
2.2 Samhällsengagemangets förändrade former	13
2.3 Socialiseringsteori	15
2.4 Skolan	19
2.5 Summering	20
3. Analys	22
3.1 Politiska trender	23
3.2 Samhällsengagemangets förändrade former	24
3.3 Socialiseringens påverkan	28
3.4 Skolans påverkan	30
3.5 Ekonomiska faktorer	31
4. Slutsatser	33
Källor:	36
Bilaga. Intervju	40

1. Inledning

Sveriges och de flesta andra länder i västvärldens syn på demokrati är att de grundläggande demokratiska värderingarna betraktas som en gemensam värdegrund som alla demokratier kan skriva under på. Dessa värden handlar om ett uttryck för en kristen eller humanistisk tradition.¹ Det kan bli problematiskt att efterstäva dessa värden om det politiska engagemanget minskar bland unga vuxna människor då det är dessa och kommande generationer som ska föra dessa traditioner vidare i framtiden.

Ett minskat politiskt engagemang är en indikation på en brist i demokratin; det blir allt ovanligare att medborgare uttrycker sina intressen och åsikter politiskt annat än vid de allmänna valen. Denna försvagade politiska mobilisering gör att partierna förlorar sin förmåga att inkludera medborgare i politiken. En annan demokratisk brist är att partimedlemmars åsikter skiljer sig från övriga medborgares och partierna förlorar sin representativitet för medborgarnas åsikter vilket kan leda till missnöje i samhället.²

Kan det minskade politiska engagemanget bland Sveriges unga vuxna människor få konsekvenser i samhället? Partierna ska genom sina medlemmar uttrycka medborgarnas vilja på ett proportionerligt sätt i de valda församlingarna. Även nyrekryteringen till de politiska partierna ser mörk ut då det även här har blivit svårare att få personer att kandidera i val.

De som väljer att ta åt sig politiska uppdrag blir allt färre samtidigt som de som väljer att engagera tar sig an fler uppdrag. Dåvarande demokratiminister Birgitta Ohlsson säger att det är allvarligt för demokratin att inte makten sprids i samhället.³

Effekter som det minskade engagemanget bland unga vuxna människor kan skapa är att förtroendet för de politiska partierna urholkas då partierna inte längre fyller den funktion som de är tänkta att göra. Det finns dessutom en risk att institutionerna inte fyller sin uppgift att representera olika samhällsgruppers

¹ Skolverket 1994 s.1

² Hagevi Magnus, Loxbo Karl, 2014 s.12

³ Gimling Shaftoe, Christopher 2014 s.1

intressen. Om så skulle bli fallet att den representativa demokratin inte representerar olika samhällsgrupper bryts grunderna för den representativa demokratin ner.⁴

Forskare pekar på att nya generationer har ett cyniskt förhållningssätt till traditionella politiska institutioner och har en låg grad av politiskt intresse med en liten kunskap om politik. Dessa värderingar är en förklaring till det minskade politiska engagemanget. Det minskade politiska engagemanget kan även förklaras med att medborgare i lägre utsträckning upplever att det är deras medborgerliga plikt att delta. Även de politiska ledarna är oroade över att inte fler medborgare deltar i det politiska arbetet; folk kommer inte på möten, det är svårt att hitta kandidater inför valen och ledamöter hoppar av mitt under mandatperioden. 18 -29 åringar tycks helt enkelt inte vara beredda att betala det personliga och sociala priset det tillhör att engagera sig i samhället.⁵

Det finns tankar inom forskningen om att ungas engagemang handlar om att unga i allt mindre utsträckning engagerar sig i gemensamma samhällsangelägenheter. Unga människor har visserligen alltid varit mindre politiskt aktiva än personer i medelåldern. Problemet menar forskarna är att gapet mellan yngre och äldre nu tycks ha blivit ännu större. Forskarna pekar på att de unga vuxna människornas engagemang ökar i takt med att de blir äldre på samma sätt som det gjort i tidigare generationer och menar att det politiska engagemanget har oroväckande låga nivåer för unga vuxna människor.⁶

1.1 Syfte

Utifrån det jag har skrivit i inledningen vill jag se vad som kännetecknar unga människors syn på politiskt engagemang och som en del i det vill jag undersöka om unga vuxna människor ser partier och organisationer som relevanta plattformar. Utifrån resultatet i uppsatsen kommer jag att diskutera hur de politiska partierna och organisationer ska förhålla sig till de unga vuxna människornas engagemang.

⁴ Sandberg Linn, Bjereld Ulf 2015 s.524

⁵ Amná, Erik 2008 s.11

⁶ Ungdomsstyrelsen 2013 s.140-142

1.2 Frågeställningar

Vad kännetecknar unga människors syn på politiskt engagemang?

Ser unga vuxna människor på partier och organisationer som relevanta plattformar för politiskt engagemang, och på vilket sätt ser de det?

Uppsatsen kommer att besvara vad som kännetecknar unga vuxna människors syn på engagemang baserat på respondenternas svar och fakta inom ämnet. Om unga vuxna människor inte engagerar sig politiskt kan deras åsikter komma att bli förbisedda politiskt, vilket resoneras kring i uppsatsen.

1.3 Definition av politiskt engagemang

Min definition av politisk engagemang bygger på *Eriks Amnås* definition från ”*Jourhavande medborgare*”⁷ vilket är handlingar som har för avsikt att påverka kollektivet, och ska ha för avsikt att utöva någon form av inflytande. Handlingar som räknas som politiskt engagemang i rapporten är engagemang:

- Folkrörelsesamhället som kan engagera människor i olika projekt eller föreningar.
- Deltagande i de politiska församlingarna där medborgarna får möjlighet att utöva inflytande
- Politiskt arbete, där man deltar genom att engagera sig i kaffebord, dörrknackning, medlemsmöten osv.
- Partimedlemskap, då man som partimedlem ingår i ett kollektiv som har för avsikt att förändra saker i samhället.

1.4 Avgränsning

Med tanke på det begränsade antalet personer som jag har valt att intervjua, kommer det här påverka hur jag kan generalisera mina resultat och jag är även medveten om att mina respondenters svar inte behöver motsvara hur alla människor resonerar och tänker. Jag kommer att fokusera på unga vuxna människor i åldern 18-29 år boendes i Borlänge och jag kommer således inte att ha fokus på andra ålderskategorier. Genom valet av dessa respondenter kommer

⁷ Amnå, Erik 2008 s.15-19

uppsatsen att skapa en ökad förståelse för hur unga vuxna människors politiska engagemang kan se ut i en mellanstor svensk stad som Borlänge, där många människor med olika bakgrund lever tillsammans vilket gör att uppsatsen fyller en kunskapslucka inom området.

1.5 Metod och material

Uppsatsen är kvalitativ och en gruppintervju har genomförts där målgruppen är unga vuxna människor i åldern 18-29 boendes i en mellanstor svensk stads förorter med syftet är att beskriva unga vuxna människors eventuella syn på politiskt engagemang. Jag har valt mina sex respondenter av praktiska skäl eftersom de är bosatta i Borlänge, men de har även blivit valda utefter deras utbildningsnivå. En tanke jag hade var även att få en jämn könsfördelning men det var inte möjligt då flera tillfrågade personer tackade nej till att medverka i uppsatsen.

Uppsatsen ska besvara om dessa unga vuxna människor ser partier och organisationer som relevanta plattformar. Metoden som valts är att utföra är en gruppintervju. Valet är relevant eftersom man genom kvalitativa studier ser samband och ger en beskrivande bild på hur dessa människors engagemang påverkar samhället och demokratin i mellanstor svensk stad.⁸

Sex personer boendes i Borlänge har intervjuats varav fyra personer var män och två personer var kvinnor. En av anledningarna till att jag har valt Borlänge är av praktiska skäl eftersom jag är bosatt där. Men även genom att staden är en mellanstor stad där många människor med olika bakgrund och utbildningsnivå bor tillsammans vilket gör staden intressant att undersöka.

Rapporten ska ge svar på dessa människors erfarenheter och upplevelser av det politiska engagemanget i en svensk mellanstor stad. Den data som samlas in till analysen kommer vara återkommande ord och beskrivningar som uttrycks under intervjun. Intervjun kommer att spelas in med respondenter och därefter kommer intervjun att transkriberas för att plocka ut teman och återkommande ord.⁹

⁸ Bryman, Alan 2011 s.446-447

⁹ Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik & Wängnerud, Lena 2012 s.315

Den teknik som används i uppsatsen kallas för gruppintervju med fokusgrupp, det är en intervjumetod som omfattar fler än en person. Fokusgrupper har betoningen på ett visst tema, som i denna uppsats är unga vuxna människor boendes i en svensk mellanstor stad i ålder 18-29 år och deras politiska engagemang. Genom valet av metod i rapporten fokuserar jag på hur respondenterna diskuterar en viss fråga i egenskap av gruppmedlemmar, där de reagerar på varandras åsikter och där man kan skaffa sig en bild av samspelet som äger rum i gruppen. En fördel som brukar nämnas med fokusgrupper mot enskilda samtalsintervjuer är att de minskar min styrande roll som intervjuare. Poängen med fokusgrupperna är att det kommer igång ett samtal mellan respondenterna där de pratar sinsemellan om olika frågor eller påståenden till varandra. ¹⁰

Man kan säga att fokusgrupper generellt berör färre teman än vad som hinns med under enskilda samtalsintervjuer, men i gengäld får varje tema en bredare belysning. Den data som jag har fått fram genom gruppintervjun visar hur respondenterna tillsammans tänker kring deras politiska engagemang där en djupare förståelse ska skapas utifrån deras svar och tankar kring det politiska engagemanget. Fokusgrupper fungerar särskilt bra när känsliga ämnen behandlas som partitillhörighet osv. Respondenterana kände här stöd av varandra och hade lätt att öppna sig. Jag har även i min roll som forskare tystnadsplikt. Genom mitt metodval kan jag kartlägga förekomsten av gruppens förhållningssätt och resonemang och göra en vis generalisering kring unga vuxna människors politiska engagemang. ¹¹

När jag valde plats för intervjun såg jag till mina respondenter hade tillräckligt med plats, utrymme och bekvämlighet som skapade möjlighet till utbyte av tankar och idéer. Mina sex respondenter satt kring ett runt bord, och där jag i min roll som samtalsledare inte intog en ordförandeposition utan alla lät respondenterna föra samtalet i en öppen och ärlig ton. Jag påtalade för respondenterna innan intervjun att det inte finns några svar som är rätt eller fel, och jag gick endast in

¹⁰ Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik & Wängnerud, Lena 2012 s.319

¹¹ Ibid. s.320

och styrde i intervjun för att dämpa personer och hjälpa fram en annan person som inte tog så stort utrymme genom att jag frågade specifikt om den personens åsikter.

12

Gällande de etiska aspekterna i uppsatsen vill forskaren att gruppintervjun ska vara så djup som möjligt utan att någon av respondenterna kränks men å andra sidan vill forskaren att verkligheten ska förmedlas på ett sanningsenligt sätt. Lösningen på det här i uppsatsen är att namnen på respondenter är figurerade eftersom på det sättet skyddas deras identitet och de ges därmed utrymme att svara så sanningsenligt som möjligt.¹³

Fördelar med gruppintervju är att det blir lättare att prata om känsliga ämnen som annars skulle vara svåra att prata om genom gruppinteraktionen, metoden kan även skapa spontana och emotionella uppfattningar bättre än en individuell intervju. Nackdelar är att gruppinteraktionen minskar intervjuarens roll och ett pris man får betala för den livliga interaktionen är att intervjuutskriften kan bli något kaotiska.

14

Gällande reliabiliteten i min uppsats så är det svårt att dra tydliga och klara slutsatser eftersom jag har endast intervjuat sex personer i en medelstor svensk stad, det är upp till mig som forskare att tolka resultatet. Under gruppintervjun hade jag några huvudämnen och ett antal delfrågor inom dessa ämnen där respondenterna fick möjlighet att diskutera det de själva ville. Som en del i detta blir teori och tidigare forskning tydligare genom gruppintervjun då diskussionerna har förtydligat hur ungas vuxna människor ser på sitt politiska engagemang.¹⁵

Validiteten i uppsatsen handlar om fallbeskrivningens intressevärde och min förmåga att analysera data, det vill säga om jag har mätt det som ska mätas. Denna uppsats vill även skapa en bild för läsaren av det som studeras via beskrivningar och analyser som presenteras om unga vuxna människor politiska engagemang. Kvalitativ forskning handlar om förmågan att tolka de resultat som samlas in där jag i min roll som forskare ska ifrågasätta och tolka mina upptäckter. Jag ser en problematik gällande generaliserbarheten i uppsatsen, mina urval är inte

¹² Ibid. s.325-326

¹³ Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend 2014 s.98

¹⁴ Ibid. s.192

¹⁵ Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik & Wängnerud, Lena 2012 s.63

representativa för en mellanstor svensk stad men de respondenter som har valts ut kan ändå till en viss grad representera hur unga vuxna människor resonerar kring sitt politiska engagemang.¹⁶

2. Teori och tidigare forskning

Russel Dalton menar att medborgarnas stöd för politiska institutionerna är en förutsättning för att det politiska systemet ska fungera i demokratier. En förutsättning för att delta i ett politiskt system är att individen vill vara en del i en grupp, individen måste vidare acceptera nationens regler, vidare måste regimen ha ett stöd bakom sig av befolkningen för att kunna fungera. Dalton menar vidare att en låg grad av politisk tillit kan ha påverkan på politiken vilket kan skapa problem för demokratin i landet. Medborgarnas tillit är en av de viktigaste faktorerna för att det politiska systemet ska fungera. Denna teori om den politiska tilliten kommer att undersökas närmare i analysen.¹⁷

Amerikanen Seymour Martin Lipset menar att en av de viktigaste faktorerna för demokratins välmående är utbildningsnivån i ett land vilket i sin tur leder till ekonomisk utveckling. Lipset menar att en ökad grad av modernisering leder till större resurser som kan läggas på utbildning, vilket gör att individens förmåga att resonera utifrån rationella argument stärks och den höjda utbildningsnivån leder till en för demokratin gynnsam politisk kultur.¹⁸

Ingen medborgare föds heller engagerad eller oengagerad, forskning om politisk socialisation visar att familjens sociala och ekonomiska förutsättningar spelar en stor roll för en människas framtida samhälles engagemang. Tidiga relationer till de närmaste bestämmer såväl gränserna som möjligheterna för människor att engagera sig, sedan har naturligtvis skolan en stor roll genom sitt sätt att gruppera, lära, träna och utveckla dessa unga människor. Även framtida kompisar och vänner i folksamhället bidrar till att utforma det politiska jaget hos en individ.¹⁹

¹⁶ Ibid. s.57-58

¹⁷ Russell, Dalton. 2004. s.8

¹⁸ Ekman, Joakim Linde, Jonas & Sedelius Thomas 2014 s.69

¹⁹ Amnå, Erik 2008 s.168

2.1 Politiska trender

Mellan riksdagsvalen 2010 och 2014 har antalet riksdagsledamöter mellan 18-29 år fördubblats, samtidigt minskar medlemstalen i ungdomsförbunden. Det här tyder på att det politiska engagemanget bland unga har förändrats. De allra flesta av de 37 sittande ledamöterna mellan 18-29 år inledde sitt politiska engagemang i något av ungdomsförbunden. Dock så har de politiska ungdomsförbunden mellan 2003 och 2013 tappat närmare 50 procent av medlemmarna, här kan man se tydligt att ungdomsförbunden har blivit sämre på att engagera ungdomar.²⁰

Enligt rapporten ”Mot medlemslösa partier” väljer unga människor att engagera sig i personligt viktiga frågor snarare än att engagera sig i föreningar och ungdomsförbund där man driver djupare politiska frågor. Som exempel har unga vuxna människor som bryr sig om HBTQ-frågor engagerat sig hellre i Pride än att de engagerar sig i ett politiskt parti. På det här området har inte föreningar i folksamhället och de politiska partierna lyckats anpassa sig för att engagera unga vuxna människor.²¹

Dagens unga människor kan välja att lägga tid på många andra verksamheter, det som idag lockar unga människor i stor utsträckning är volontärarbete, ideellt arbete, olika former av punktinsatser och utomparlamentariska aktiviteter. *Erik Amnå* identifierar unga vuxna människor i sin rapport *Active, Passive and Standby Citizens* som är att de är ”standby” det vill säga inaktiva i sitt engagemang så länge det inte händer något som de anser sig behöva agera i. Så fort det finns ett behov av att agera gör de det, men de vill ofta inte binda sig till något politiskt parti.

Huvudmotivet till att de plötsligt vill engagera sig men utanför de traditionella föreningarna och partierna är känslor av plikt, ansvar, värdighet, raseri över något eller en önskan av att vara behövd. Det är även viktigt att unga får se resultatet av det de gör, annars kommer de att överge de metoder som inte resulterar i

²⁰ Gustavsson, Emil 2015 s.1

²¹ Ibid s.1

framgång. En annan viktig faktor är att få vara del i ett sammanhang som är roligt och ger vänner, unga människor måste få ansvar annars lämnar de partiet eller föreningen och tar saken i egna händer där man hittar nya vägar för att påverka politiskt och engagera sig i samhället. Det måste ge någon form av utdelning att engagera sig för en ung vuxen människa, eftersom man genom att engagera sig lägger en mycket bred etikett till sitt personliga varumärke kanske måste de traditionella föreningarna och partierna sänka sina trösklar för att engagera fler människor.²²

Även i Sverige väljer färre och färre svenskar att vara medlemmar i ett politiskt parti: åren 1991-2011 minskade antalet partimedlemmar i Sverige från över 600 000 personer till 250 000.²³ Under de här 20 åren halverade alltså antalet medlemmar i de politiska partierna, rapporten ”Mot medlemslösa partier” visar även att allt färre svenskar ser sig som anhängare till något parti. 1968 uppgav 65 procent av svenskarna att de sympatiserade med något parti, år 2010 har den andelen minskat till 28 procent.²⁴ Särskilt stora är problemen att engagera unga och utrikesfödda, bland människor under 25 år är endast fyra procent politiskt aktiva och denna utveckling måste vändas. Även de sociala mediernas inträde har skapat ändrade förutsättningar, många människor väljer att visa sitt politiska engagemang genom att endast gilla en Facebook-kampanj som exempel.²⁵

Det här problemet är inte unikt för Sverige: motsvarande trender observeras i flera andra europeiska länder. Enligt en världsomspännande undersökning uppger de flesta medborgare att partier är nödvändiga i en demokrati, men trots medborgarnas positiva inställning till partier minskar det politiska engagemanget. De allra flesta partier ser sig själva som medlemsbaserade organisationer där deras arbete är att förmedla medlemmarnas åsikter och viljor. Medlemmarna är även en stor källa för partiernas legitimitet.²⁶ Demokratin i ett land måste ständigt utvecklas för den representativa demokratin ska vara relevant, det här kan vara problematiskt när medlemmarna i de politiska partierna minskar.

²² MUCF 2015 s.8

²³ Sandberg Linn, Bjereld Ulf 2015 s.523

²⁴ Sandberg Linn, Bjereld Ulf 2015 s.524

²⁵ Gimling Shaftoe, Christopher 2014 s.1

²⁶ Kölln, Ann-Kristin 2014 s.5-6

Den förbättrade folkhälsan och den ökade livslängden bland befolkningen har medfört att fler människor är politiskt engagerade vid hög ålder idag. Denna åldersstrukturering gör att partierna måste göra omfattande nyrekryteringar till partierna när de som är 65 år eller äldre väljer att hoppa av sina politiska uppdrag. Alternativet är annars att partierna har brist på medlemmar när de ska fylla upp de politiska uppdragen, det här diskuteras vidare i analysavsnittet 3.1 Politiska trender.²⁷

2.2 Samhällsengagemangets förändrade former

Ett annat skäl till oro som b.l.a den norske statsvetaren Per Selle har argumenterat för är att om det medborgerliga engagemanget avtar, blir mer episodiskt och inte förankrat i föreningar och partier genom medlemskap, finns skäl att anta att människors möjligheter till att påverka samhällets utveckling minskar. Det här beskrivs närmare i analysen om representativiteten inom politiken. Historiskt sett har de nationella partierna kunnat mobilisera medborgare runtom i landet så att de agerat i viktiga frågor genom att påverka den lokala opinionen, eller tvärtom att de kunnat driva lokala frågor ändå upp till nationell nivå. Denna struktur har fungerat som en demokratisk infrastruktur.²⁸

Det finns även en internationell diskussion om att det minskade politiska engagemangets konsekvenser för en fungerande demokrati. Forskare i USA har pekat på att en utveckling mot lokala medlemsorganisationer utan anknytning till de nationella organisationerna ger en bristande möjlighet att kunna påverka politiken nationellt. Vidare visar studier på att en utveckling mot att professionella lobbister driver politiska frågor utan folklig förankring vilket kan leda till att den politiska tilliten minskar hos befolkningen.²⁹

Den amerikanska forskare Robert D. Putnam har genomfört en studie med övertygande resultat av det politiska engagemanget. Han menar nämligen att det är tätheten och tyngden i de lokala organisationerna som är avgörande för

²⁷ SKL 2015 s.15

²⁸ von Essen Johan Wallman, Lundåsen Susanne 2014 s.8

²⁹ Ibid s. 9

demokratins sätt att fungera. Ju mer människor engagerade sig i olika frivilliga nätverk och organisationer som t.ex. sångköror, idrottsföreningar och politiska partier, desto mer bättre visade sig demokratin fungera.³⁰

Ekonomiska kriser har även ett samband med politiskt engagemang. Kan de ekonomiska kriserna under 90-talet och 00-talet i Sverige och världen alltså haft en inverkan på unga vuxna människors engagemang i samhället? Enligt Putnam kan det finnas ett samband; ekonomiska depressioner har en traumatisk effekt på befolkningen och ger stora påfrestningar på medborgarnas engagemang i samhället.³¹

En förklaring till varför unga människor deltar i lägre utsträckning än tidigare generationer som b.la Pippa Norris³² resonerat handlar om att samhälle har fått en ökning av så kallade ”kritiska medborgare”. Forskare menar att det minskade politiska engagemanget bland människor i 18-29 års ålder kan förklaras med att de är högre utbildade och mer informerade om samhället idag än tidigare generationer. Forskare pekar även på att unga inte är politiskt ointresserade utan de föredrar att engagera sig genom andra kanaler än de traditionella politiska kanalerna vilket utvecklas närmare i analysavsnittet. Denna teori utvecklas i analysavsnittet Samhällsengagemangets förändrade former 3.2

33

En annan möjlig förklaring kan vara att Sverige har blivit ett mer sekulariserat land idag än för exempel 50 år sedan; religiositet tävlar med utbildning som en av de viktigaste orsakerna för att engagera sig i samhället. Religiöst engagerade människor tycks helt enkelt känna fler människor än övriga i samhället. En enkätundersökning visade att respondenterna i kyrkan hade det starkaste sambandet med dagliga möten mellan människor. Dessa undersökningar bevisar inte att kyrkobesök skapar samhällsengagemang men det visar att chanserna ökar om man följer Putnans teori genom att dessa personer möter många personer

³⁰ Putnam, Robert D 2006 s.8

³¹ Ibid s.56

³² Norris, Pippa, 2005 s.264

³³ Bäck Emma, Bäck Hanna, Gustafsson Nils 2014 s.7-9

under dagarna och har chansen att skapa många sociala kontakter vilket är en grundförutsättning för samhällsengagemang.³⁴

Vi lever även i ett annat samhälle idag än för 50 år sen. Den teknologiska revolutionen har medfört förändringar i våra liv. Ett exempel är förändringen på arbetsplatserna vilket kan leda till ändrade umgängesmönster, den som till exempel har suttit ensam i en traktor och plöjt åkern en hel dag så kanske är mer intresserad av att träffa människor på ett politiskt möte och socialisera på det viset. Men nu för tiden jobbar många i stora komplexa företag och har genom det ingen lust att gå på ännu ett sammanträde på kvällen utöver de många mötena man har genom företaget. Har arbetsplatsen helt enkelt blivit den nya centralpunkten för samhällssolidaritet och känsla av samhörighet? ³⁵

Även det nya virtuella samhället som unga vuxna människor befinner sig i kan vara en förklaring till det minskade politiska engagemanget. Har Internet ersatt det gamla fysiska samhället som de unga människornas föräldrar levde i? Har Internet minskat den sociala sammanhållningen och det medborgerliga engagemanget? Där Facebook-grupper möjliggör att människor diskuterar olika samhällsmönster kan tänkas ha ersatt det fysiska engagemanget. Men många har dock en annan inställning och är positivt inställda till Internet, då de tror att de politiska institutionerna kommer att blomstra tack vare att det är lätt att kommunicera och interagera via Internet. Även kan de politiska partierna dra fördelar av Internet eftersom det är lätt att samla många människor snabbt, billigt och enkelt.³⁶

2.3 Socialiseringsteori

Forskarna Riker och Ordeshook menar att om en pliktkänsla är tillräckligt stark, kan det leda till att man väljer att engagera sig politiskt.³⁷I denna teori så styrs det politiska engagemanget av tillgångar på resurser som tid, utbildning och färdigheter. Många studier visar på att tillgångarna på dessa resurser ökar sannolikheten för att man väljer att engagera sig, menar statsvetaren Mikael

³⁴ Ibid s.69

³⁵ Putnam, Robert D 2006 s.90-91

³⁶ Ibid s.184

³⁷Riker och Ordeshook 1968 s.25-42

Persson som i sin avhandling från 2013 pekar på att det finns ett starkt samband mellan utbildning och politiskt deltagande.³⁸

Enligt en social identitetsteori fyller tillhörandet i sociala grupper och andra sammanhang viktiga psykologiska funktioner som självkänsla, att man minskar sin osäkerhet och att man även bistår med trygghet och uppskattning, dvs. en känsla av tillhörighet i en grupp. Om man engagerar sig i ett parti till exempel, har partiet ofta tydliga normer för medlemmarna att följa. Om normen i samhället för unga människor är att inte engagera sig politiskt så blir det en kraftfull social norm bland unga vuxna människor att inte engagera sig.³⁹

Men om en ung människa ändå väljer att engagera sig finns det flera kontexter som kan vara viktiga för förandet av politiska värderingar. Vi har familjen, där den främsta socialiseringen sker. Vi har kamratkretsen, medier av olika slag som tidningar och nyhetsprogram osv. För vissa människor kommer medlemskap eller en känsla av tillhörighet till en förening att bli ytterligare en social kontext. Dessa kontexter påverkar på vilket sätt en ung människas politiska förhållningssätt formas och vilka medborgarkompetenser personen har gällande: värderingar, attityder, kunskaper, färdigheter och beteenden i livet.⁴⁰

Den information som når en ung vuxen människa kommer i viss mån att avgöras av vilken kontext som hen befinner sig i. Genom att individen exponeras för en viss kontext med ett budskap oftare än andra, kan den information som möter individen vara vinklad. Genom vardagliga möten tar man som individ medvetet och omedvetet intryck av andra människor i sin omgivning. Detta gör att man formar attityder utifrån dessa sammanhang.⁴¹

En annan förklaring till varför unga vuxna människor inte engagerar sig politiskt är att när de går i skolan tillåts det att många elever är tysta, det vill säga att de inte deltar i samtalen i skolan. Det finns en tendens att lärare accepterar att man är tyst, man vill helt enkelt inte tvinga eleverna att prata eftersom de känner sig

³⁸Bäck Emma, Bäck Hanna, Gustafsson Nils 2014 s.13

³⁹ Putnam, Robert D 2006 s.93-94

⁴⁰Skolverket 2011 s.20

⁴¹ Ibid s.20-21

obekväma med det. Det här leder till att vissa elever i praktiken aldrig kommer till tals, därmed förlorar en del elever denna samtalsdemokratiska kompetens. En annan del som är ett av demokratin avgörande problem är hur skolan ska förhålla sig till att skapa kritiskt tänkande medborgare, men samtidigt få dem att acceptera vissa givna värden. Kommer de demokratiska värdena alltid att segra? Eller måste skolan indoktrinera eleverna och nya generationer till goda demokrater? ⁴²

Det låga politiska engagemanget kan även tänkas bero på att unga vuxna människor är i en annan situation i livet än medelålders och äldre människor, vilket begränsar dem från att delta vilket hänger samman med att de är yngre. Med hjälp av denna teori kan man som exempel anta att en person som betalar skatt och har sina föräldrar på ett äldreboende samt har sina barn i skolan, även har ett naturligt större intresse för politik än unga. En möjlig förklaring kan även vara att ”unga blir vuxna senare idag”, det vill säga att unga får jobb och bildar familj allt senare idag än förut. Även förhållanden i samhället har förändrats och ungdomsarbetslösheten är hög vilket även kan ge till följd att man ser ett försenat politiskt deltagande för unga vuxna människor. ⁴³

Även den ökade rörligheten och rörelsefriheten för medborgare och således även för unga vuxna människor i samhället, kan vara en anledning till ett minskat politiskt engagemang. Både människor och växter får skador på sina rotsystem av att ryckas upp ur marken. Det tar helt enkelt tid för en rörlig individ att rota sig på nytt. Man kan se ett starkt samband mellan stabilitet i bostadsförhållanden och samhällsengagemang. Nykomlingar i ett lokalsamhälle är mindre benägna att rösta, de har sannolikt inget stort nätverk med sociala kontakter och deltar troligen inte i föreningslivet. ⁴⁴

Studier visar även att politiskt engagemang leder till ett överlägsen ekonomisk tillväxt. Förklaringen är enligt Putnam att deltagande i folksamhället skapar ett socialt kapital som innebär att medborgarna kan bygga förtroenden för andra människor i samhället vilket gör att man vågar samarbeta. På så sätt uppstår

⁴² Ibid s.28

⁴³ Bäck Emma, Bäck Hanna, Gustafsson Nils 2014 s.7-9

⁴⁴ Putnam, Robert D 2006 s.215

starka sociala normer om tillit och ömsesidighet vilket möjliggör den typ av samarbete som demokratin vilar på. Ett samhälle är enligt hans teori uppbyggt på tre typer av tillgångar; fysiskt, humant och socialt kapital och om dessa tre tillgångar fungerar bra leder det även till bra möjligheter för ekonomisk tillväxt och utveckling av demokratin.⁴⁵

Det finns dock ett problem med Putnamns teori: även om nu alla aktiviteter i frivilliga organisationer skulle skapa förtroende och tillit mellan medlemmarna, så är det inte säkert ändå att allt socialt kapital är bra för demokratin i samhället. Många frivilligorganisationer jobbar inte för det goda ändamålets skull utan de jobbar för att skapa misstro mot andra medborgare där de arbetar för att stänga ute människor och skapa gränser. Exempel på sådana organisationer är mc-gäng, extremistiska organisationer och andra våldsbejakande rörelser som skapar negativt socialt kapital.⁴⁶

Även kunskaper och intresse för politiska frågor är en förutsättning för ett aktivt engagemang, ta som exempel om man inte känner till spelets regler, spelarna eller bryr sig om hur matchen slutar. Då är nog inte chanserna så stora att man väljer att engagera sig politiskt. Det tycks vara en oroande utveckling som b.la. visat sig i USA där den äldre generationen var intresserade av politik men där den har ersatts av en yngre generation som är tämligen ointresserad.⁴⁷ Ibland är det svårt att avgöra om man röstar på grund av att man är samhällsengagerad eller om man blir samhällsengagerad genom att rösta. Det finns dock studier som visar att själva röstandet stimulerar samhällsengagemang.

Forskning i Sverige och internationellt visar att resursstarka individer är mer benägna att engagera sig politiskt än mindre resursstarka individer. Kvinnor, unga och utrikesfödda är grupper som är underrepresenterade inom politiken,⁴⁸ och ju tyngre ett uppdrag är desto mindre representanter har dessa grupper i samhället. Av de grupper som är politiskt engagerade i landets kommunfullmäktigen så kan

⁴⁵ Putnam, Robert D 2006 s.8-9

⁴⁶ Ibid s.10-11

⁴⁷ Ibid s.36-37

⁴⁸ Jessika Wide 2015 s.29-32

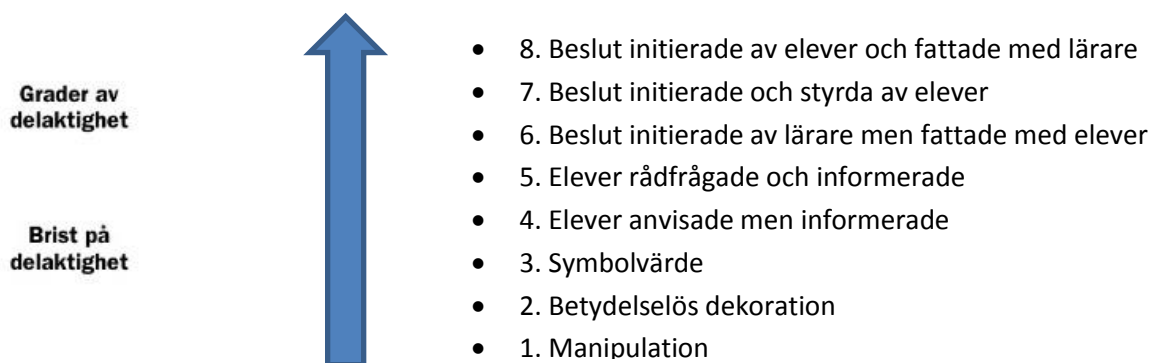
man även se att de blir allt äldre. År 1994 var andelen 65 år och äldre fem procent, efter 2014 års val har den andelen ökat till 19 procent, denna utveckling beror på att generationen av 40-talister utgör en stor grupp av de politiskt engagerade, samt att de har nått pensionsåldern. Det här analyseras närmare i analysen där det politiska kapitalet bland olika generationer undersöks.

2.4 Skolan

Universitetslektorn vid Linköping universitet Helene Elvstrand, menar att demokratin i skolan handlar om delaktigheten i formella och informella sammanhang. Skolan formar och lär eleverna att vara en del i en grupp och lär eleverna att kunna påverka sin egen situation i skolan. Skolverket anger tre skäl till varför elever ska ges inflytande i skolan.

- Inflytande är en mänsklig rättighet
- Skolan har till sin uppgift att fostra demokratiska medborgare
- Delaktighet är en förutsättning för lärande

Figur 1*⁴⁹

Här är en bild som visar på de olika stegen i hur pass delaktiga eleverna är i sin skolsituation som bygger på Hart, Maartents delaktighetsstege. Det viktigaste med stegen är att se om ett barn/ungdom är engagerat eller inte. Vissa elever kommer att känna sig mycket delaktiga i sin skolmiljö men de som ligger på skala ett till två kan utveckla ett missnöje mot skolan som institution. Skolan är det starkaste socialiseringsfaktorn i en ung människas liv och det är i skolan man skapar sig

⁴⁹ Hart, Maarten 't 1992 s.8

värderingar som gör att man kan engagera sig politiskt eller att ett utanförskap skapas för individen gentemot samhället.⁵⁰

Det spelar även stor roll i vilken generation man är uppväxt, unga människor utgår ifrån de beteenden som de lär sig och socialiseras in i under de så formbara ungdomsåren. Så när man möts av en bild av att unga i högre utstäckning än andra grupper väljer att delta i utompolitiska aktiviteter istället för att engagera sig politiskt så finns det en risk för att den representativa demokratin förloras i landet.

51

Forskarna Riker och Ordeshook menar att individen genom utbildning stärker sina kunskaper och kognitiva förmåga vilket påverkar sannolikheten för att man engagerar sig politiskt. En direkt orsak till att man väljer att engagera sig politiskt är faktorer i hemmiljön vilket även påverkar utbildningsvalet och det politiska deltagandet, ett exempel är hur mycket politik som diskuteras bland vänner och familjen i ens hemmiljö. Här berättar de flesta av respondenterna att de brukar delta i politiska diskussioner, så enligt denna teori har de goda möjligheter att engagera sig politiskt senare i livet genom att de för politiska diskussioner.⁵²

2.5 Summering

I avsnittet politiska trender redogörs för hur medlemstalen i ungdomsförbunden minskar vilket tyder på att det politiska engagemanget bland unga har förändrats. Dagens unga vuxna människor kan lägga tid på många verksamheter. Det som idag lockar unga människor i stor utsträckning är volontärarbete, ideellt arbete, olika former av punktinsatser och utomparlamentariska aktiviteter.

I samhällsengagemangets förändrade former påvisas även att det medborgerliga engagemanget avtar även i andra generationer, då engagemanget blir mer episodiskt och inte förankrat i föreningar och partier genom medlemskap. En förklaring till varför unga människor deltar i lägre utsträckning än tidigare

⁵⁰ Skolverket 2011 s.97

⁵¹ Johansson, Susanne 2010 s.57-58

⁵² Ibid. s14

generationer som bl.a Pippa Norris resonerat handlar om att samhälle har fått en ökning av så kallade ”kritiska medborgare.

Enligt socialiseringsteorin så styrs det politiska engagemanget av tillgångar på resurser som tid, utbildning och färdigheter och forskarna Riker och Ordeshook menar att om en plikt känsla är tillräckligt stark, kan det leda till att man väljer att engagera sig politiskt. Även den ökade rörligheten och rörelsefriheten för medborgare och således även för unga vuxna människor i samhället, kan vara en anledning till ett minskat politiskt engagemang. Studier av Putnam, Robert visar även att politiskt engagemang leder till ett överlägsen ekonomisk tillväxt. Forskning i Sverige och internationellt visar att resursstarka individer är mer benägna att engagera sig politiskt än mindre resursstarka individer.

I skolavsnittet visar även forskning på att skolan formar och lär eleverna att vara en del i en grupp och lär eleverna kunna påverka sin egen situation i skolan. Det spelar även stor roll i vilken generation man är uppväxt; unga människor utgår ifrån de beteenden som de lär sig och socialiseras in i under de så formbara ungdomsåren för en människa som tenderar att tas med in i vuxenlivet. Utbildning stärker även individens kunskaper och kognitiva förmåga vilket påverkar sannolikheten för att hen engagerar sig politiskt. En direkt orsak till att man väljer att engagera sig politiskt är faktorer i hemmiljön vilket även påverkar utbildningsvalet och det politiska deltagandet.

3. Analys

Respondenternas namn är figurerade i gruppintervjun av etiska skäl där respondenterna ska få möjlighet att svara så sanningsenligt som möjligt samtidigt som deras identitet skyddas.

Undertecknad, Christian Kaddik är intervjuare = C

Nadja 19 år Tjej, studerande på gymnasienivå med en praktisk inriktning

Mats 24 år Kille, jobbar inom försäljningsbranschen

Tomasz 24 år Kille, studerande på högskolanivå med en teoretisk inriktning

Clara 19 år Tjej, studerande på gymnasienivå med en praktisk inriktning

Joaquin 29 år Kille, jobbar inom olika kulturprojekt

Malte 24 år Kille, jobbar som bantekniker

Det är kostsamt att delta politiskt, det kräver både engagemang och tid från den enskilda medborgaren, men utfallet är en kollektiv vara för de människor som engagerar sig där utfallet även berör den som väljer att inte engagera sig. En av mina respondenter säger att han inte skulle engagera sig för att han helt enkelt inte orkar det. Med tanke på det här och det som tidigare har nämnts i rapporten, så kan tyckas att den rationella medborgaren borde avstå från att engagera sig.⁵³

Men ändå väljer människor att engagera sig. En förklaring till att det känns som att ett minskat politiskt engagemang råder i samhället bland unga vuxna människor är att unga inte attraheras av traditionell partipolitik, utan hellre engagerar sig i andra former som protester, sociala medier och kulturarbete. Partierna har även en utmaning att lära sig att möta människor på nya sätt för att rekrytera och behålla

⁵³ Bäck Emma, Bäck Hanna, Gustafsson Nils 2014 s.12

medlemmar, eftersom unga människor engagerar sig på ett mer individualiserat sätt idag än tidigare.⁵⁴

3.1 Politiska trender

Det som tyder på att unga vuxna människor har bra möjligheter att utveckla ett formellt samhällsengagemang i ett politiskt parti eller förening i ett senare skede i livet är att forskning visar att samhällsengagemanget är tämligen blygsamt tidigt i livet, kulminerar i över medelåldern och sjunker igen i samband med pensionering. Det informella engagemanget följer motsatt bana genom livet, och når sina högsta nivåer bland unga vuxna människor och trappas långsamt ner när familj och andra samhällsplikter kommer in i livet. Min uppfattning av respondenterna är att de ändå anser att det är folket som skapar förändring i samhället, dock finns det just nu ingen organisation eller parti som attraherar någon, bortsett från en respondent som engagerar sig partipolitiskt.⁵⁵

”Många partier har något som är bra, men i helhet finns det inget parti som attraherar mig tillräckligt för att engagera mig” Joaquin 29 år

Aristoteles påpekade att människor är politiska varelser till sin natur, men kanske har samhällets tysta reträtt från umgänge med andra människor påverkat vår benägenhet att hjälpa till i olika projekt och engagera oss i politiska partier. Även medborgarna är mer kritiska i sin syn på politiken och det politiska engagemanget än tidigare generationer. Två av respondenterna kallar sig själva dessutom för samhällskritiker.⁵⁶

De unga vuxna människorna är mer kritiskt granskande politiskt sett än tidigare generationer; den nya generationen är kritiskt ifrågasättande och har en medvetenhet om att dogmatiska sanningar alltid bör utmanas. De har utrustats med en demokratisk kompetens som handlar om att de ser saker utifrån olika perspektiv där de förstår att det inte finns bara en sanning utan skilda synsätt vilket bör

⁵⁴ Ibid s.6

⁵⁵ Putnam, Robert D 2006 s.98.99

⁵⁶ Putnam, Robert D 2006 s.120

respekteras. De flesta av respondenterna tycker att det är bra att politiken blir granskade av medierna.⁵⁷

Pippa Norris menar att det är positivt att medborgarna är kritiska, det här stärker demokratin som styrelsesätt då det finns en vilja att förändra och förbättra styrelsesättet. Hon menar att det inte är någon risk för en demokratisk kris genom de alltmer kritiska medborgarna, dessa medborgare vill själva ta plats och uppfattar sig själva ha förmåga och kunskaper om samhället. Det politiska landskapet har helt enkelt ändrat sig och miljö-, HBT-frågor och jämställdhetsfrågor fanns knappt inom politiken hos äldre generationer.⁵⁸

Dessa frågor engagerar livligt unga vuxna människor, men ofta engagerar de sig utanför partipolitiskt arbete då de är oroliga att dessa organisationer inte förstår eller inte kan kontrollera risker som är typiska för dagens samhälle. Norris menar vidare att dessa politiskt unga frustrerade människor har lämnat traditionell politik och har gått vidare till nya former av deltagande.⁵⁹ Det här ser man tydligt på Johannes som känner att det inte finns något i de politiska partierna som kännetecknar det han står för, därför vill han engagera sig på andra sätt i samhället än att engagera sig politiskt.

3.2 Samhällsengagemangets förändrade former

Alla respondenter säger att de är intresserade av vad som händer i samhället, de är intresserade av områden som feminism, psykisk ohälsa, kultur och bildning, skatter och pengar samt invandringpolitiken. Som har nämnts i teoridelen så väljer många unga människor att istället för att engagera sig politiskt att delta i andra former av aktiviteter utanför politiken, men det här är ett beteende som hör ungdomstiden till.

Det här stämmer även in på mina respondenter där endast en av sex är engagerade på ett partipolitiskt plan. I takt med att ungdomar växer upp så kommer de att anpassa sig mer och mer likt äldre vuxen generationer. Ungdomstiden är en fas i

⁵⁷ Ekman, Joakim & Pilo, Lina, 2012 s.19

⁵⁸ Norris, Pippa, 2005 s.263-264

⁵⁹ Ibid. s.265

livet precis som alla andra faser. Empirisk forskning visar att såväl generations- som livsfastillhörighet har betydelse för det politiska engagemanget.⁶⁰

Unga vuxna människor är inte heller mindre engagerade och intresserade än tidigare generationer, utan de är istället aktiva via nya kanaler än de traditionellt politiska. En av mina respondenter säger att han försöker förändra saker i samhället genom hans arbete med kultur, då han ser brister i hur allt sitter ihop i samhället. Exempel på det är att unga vuxna människor bojkottar vissa producenter, är politiskt aktiva i nätforum och arbetar som volontärer. Medborgarna har helt enkelt tillgång till andra medel idag än tidigare för att göra sin röst hörd och klaga på saker som har hänt i världen.

”Jag har hållit på mycket med saker åt det kulturella hållet, det har bara blivit så men genom kulturen har jag märkt att det går att lösa många av samhällets problem. Därför är det intressant att stötta samhället genom mitt arbete med kultur” Joaquin 29 år

Tidigare i uppsatsen har det redogjorts för att förändringar i samhället kan ha att göra med det minskade politiska engagemanget. Exempel på det är att informella kontakter som människor har med varandra är mer frekventa idag än för i tiden. Unga vuxna människor kan vara trötta efter en hel dags sammanträden på jobbet, samtidigt som de tycker att de traditionella kanalerna genom att organisera sig är föråldrade; såsom genom politiska partier, föreningar och andra former av samhällsengagemang. Man kan diskutera samhällsfrågor över en drink efter jobbet eller när man spelar poker på tisdagskvällen med sina kompisar. Det här är en investering i socialt kapital med människor men det syns inte i statistiken även om det senare i livet möjligtvis kan utveckla sig till ett samhällsengagemang.⁶¹

Unga vuxna människor har heller inte någon fientlig inställning mot demokratin, dessa människor har ingenting emot att rösta vilket vi ser på de senaste valens höga valdeltagande. De flesta av mina respondenter anser att det är en skyldighet att rösta. Men de vill inte förlora tid på att engagera sig när de tycker att det ger dem själva för lite tillbaka med deras individualistiska förhållningsätt till politiken.

⁶⁰ Johansson, Susanne 2010 s.57

⁶¹ Putnam, Robert D 2006 s.97

”Även om man röstar blankt, är man samhällsengagerad om man röstar” Mats 24 år

Respondenterna efterfrågar tydligare konflikter inom politiken, de upplever även att de inte blir tagna på allvar utan de behandlas som valboskap eller som en publik på en schalagerfestival. Ett starkt uttryck som en av respondenterna säger är att man röstar på det partiet som är minst katastrof för samhället, det här visar att respondenterna vill vara en del av någonting genom att uttrycka sitt missnöje mot samhället när man går och röstar. Men att engagera unga vuxna människor kommer inte av sig självt utan medierna och partierna måste hitta nya kanaler för att nå dessa människors engagemang.⁶²

Några av respondenterna uppvisar en bristande tillit för politiker och partierna, de röstar på vad de anser som det minst dåliga partiet. Här finns det en risk för att demokratins representativitet i landet kan försvagas. Som jag har varit inne på i teoridelen är medborgarnas tillit en av de viktigaste faktorerna för att det politiska systemet ska fungera då dessa baseras på medborgarnas deltagande i den politiska beslutsprocessen. Om då unga vuxna människor engagerar sig utanför de traditionella politiska eller inte engagerar sig alls finns det en risk att inte den politiska makten inte är representativ och att unga vuxna människors åsikter inte framförs dock ökar det politiska kapitalet med åldern som tidigare framförts vilket även bör medföra att tilliten till politikerna och samhället ökar.⁶³

”Jag tänker utanför de traditionella politiska kanalerna. Jag försöker inte att tänka politik när jag skapar saker via kulturen för då får jag mer kreativa idéer.” Joaquin 29 år

Även föreställningen om den politiska socialiseringen som en envägsprocess, där en aktör överför ett innehåll på en viss målgrupp i vårt fall unga vuxna människor är föråldrad. Det skulle vara vettigare att ha ett perspektiv där individen betraktas som aktiv och delaktig i sin egen socialisation. Det innebär samtidigt att politiker och lärare samt andra personer som formar unga människor inte helt har kontroll

⁶² Amnå, Erik 2008 s.43

⁶³ Ekman, Joakim Linde, Jonas & Sedelius Thomas 2014 s.98-100

över socialisationen. Unga vuxna människor kan påverka varandra i en riktning som går emot det som bl.a politiker önskar sig av den politiska socialisationen. ⁶⁴

De nya kanalerna utanför de traditionella som jag tidigare varit inne på har ofta en annan struktur utan styrelse och valda ledamöter som utkrävs ansvar. Dessa nya rörelser som många unga vuxna människor engagerar sig i ger en otydlig bild av hur beslutsfattande fungerar. Nya rörelser bryr sig inte så mycket om medlemsantal; för dem är aktivister viktigare. Bland de traditionella föreningarna och partierna är medlemmar viktiga. De traditionella rörelserna är framförallt intresserade av medborgarnas medlemskap och röster men där de nya sociala rörelserna är nyfikna på medborgarnas åsikter och tankar. ⁶⁵

I teoridelen har jag beskrivit att den civila sfären spelar stor roll för unga vuxna människor vilja och möjlighet att engagera sig, som exempel påverkar ekonomiska bekymmer samhällsengagemanget i negativ riktning. Om människor blir arbetslösa utvecklar de ofta en passivitet och drar sig undan i samhället socialt men även politiskt. Två av respondenterna kanaliserar sitt missnöje genom att säga att skatterna är alldeles för höga, och de har inte tid och kraft att bidra något mer till samhället än att betala skatt. Men om de hade haft tiden anser i varje fall en att det hade varit kul att engagera sig i samhället.

Mina respondenter uppvisar ett intresse för samhällsfrågor, men merparten av dem väljer ändå att inte engagera sig i folksamhällets föreningar och de politiska partierna. Här har de traditionella föreningarna misslyckats att bli tillräckligt attraktiva för att få potentiella medlemmar att förmedla känslan av ett meningsfullt medlemskap. Detta gör att de riskeras dras in i förvaltningsapparater, vilket knappast kan ses som förvånande då unga vuxna människor väljer nya former att uttrycka sitt engagemang på. Samhällsengagemangets utbud hos dessa medborgare är långt mer flerdimensionellt, nyanserat och bredare än för tidigare generationer vilket gör att de inte måste välja att uttrycka sitt engagemang genom en traditionell

⁶⁴ Skolverket s.22

⁶⁵ Amnå, Erik 2008 s.132

förening eller parti vilket Johannes tydligt har visat genom att bilda en kulturförening för att ändra saker på i samhället.⁶⁶

3.3 Socialiseringens påverkan

Det är ibland svårt att avgöra om man röstar på grund av att man är samhällsengagerad eller om man blir samhällsengagerad genom att rösta. En av respondenterna menar precis som Riker och Ordeshook att det är ens plikt att gå och rösta i en demokrati. Det finns flera studier som visar att själva röstandet stimulerar samhällsengagemang, flera av respondenterna ser det som att de är samhällsengagerade genom att rösta och det skulle i förlängningen kunna stimulera dem att engagera sig i samhället.⁶⁷

En direkt orsak till att man väljer att engagera sig politiskt är faktorer i hemmiljön vilket även påverkar utbildningsvalet och det politiska deltagandet. Ett exempel är hur mycket politik som diskuteras bland vänner och familjen i ens hemmiljö. Här berättar de flesta av respondenterna att det brukar delta i politiska diskussioner, så enligt denna teori har de goda möjligheter att engagera sig politiskt senare i livet genom att de för politiska diskussioner.⁶⁸

”Jag tänker utanför de traditionella politiska kanalerna. Jag försöker inte att tänka politik när jag skapar saker via kulturen för då får jag mer kreativa idéer.” Joaquin 29 år

Även föreställningen om den politiska socialisationen som en envägsprocess, där en aktör överför ett innehåll på en viss målgrupp i vårt fall unga vuxna människor är föråldrad. Det skulle vara vettigare att ha ett perspektiv där individen betraktas som aktiv och delaktig i sin egen socialisation. Det innebär samtidigt att politiker och lärare samt andra personer som formar unga människor inte helt har kontroll över socialisationen. Unga vuxna människor kan påverka varandra i en riktning som går emot det som bl.a politiker önskar sig av den politiska socialisationen.⁶⁹

⁶⁶. Amnå, Erik 2008 s.169

⁶⁷ Bäck Emma, Bäck Hanna, Gustafsson Nils 2014 s.13

⁶⁸ Ibid. s14

⁶⁹ Skolverket 2011 s.s.22-25

Det finns idag en stor variation inom vår målgrupp vilket gör att de har skilda förutsättningar att engagera sig politiskt, de kommer från olika bakgrunder, olika skolor och hem med helt olika socioekonomiska och sociokulturella förutsättningar. Respondenterna menar att det är för stora trösklar att engagera sig politiskt, det här leder till att unga vuxna människor känner ett bristande engagemang för politik. Poängen är enkel, individer påverkas av sin nära omgivning där även de själva samtidigt hjälper till att påverka och finns det inte politiskt engagerade människor i unga vuxna människors närmiljö är det stora risker att de väljer att inte engagera sig.⁷⁰

De som har minst politiskt kapital är de yngsta och äldsta delarna av befolkningen, medan de högsta nivåerna finns i åldersgrupperna däremellan. Den mest intressanta förändringen som man kan se bland unga vuxna människor är att de i högre grad väljer att ställa sig utanför det traditionella politiska engagemanget i samhället. Ungefär varannan tillfrågad i en undersökning från 2002 säger sig ändå vara mycket eller ganska politiskt intresserad, så det är ett tecken på att unga vuxna människor är intresserade av politik men väljer att inte engagera sig eller engagerar sig utanför de traditionella former där de engagerar sig i sociala medier och lösare inofficiella sammanslutningar istället.⁷¹

”Jag känner noll engagemang för att engagera mig i samhället. Dock är jag intresserad av politik och vilken betydelse de som väljer att engagera sig för samhället har, men jag skulle inte kunna tänka mig att bidra själv” Tomasz 24 år

Optimisterna säger att viljan att engagera sig utanför det traditionella politiska engagemanget sprider sig i samhället och tar sig an nya former, men de mindre optimistiska personerna menar att samhällsengagemanget i framtiden kommer att avta eftersom yngre människor inte anser att de har några plikter att infria gentemot samhället. Men om förutsättningarna är de rätta i samhället genom att människorna har en stark social tillit mellan varandra där man litar på sina medmänniskor, är hederliga och respekterar varandras rättigheter så har experimentpsykologer konstaterat att de medborgare som litar på varandra och är

⁷⁰ Ibid s.26-29

⁷¹ Amnå, Erik 2008 s.55-56

goda medborgare är mer engagerade i samhället än medborgare som har en svag social tillit mellan varandra.⁷²

En variabel till hur stor grad unga vuxna människor väljer att engagera sig är urbaniseringen. Fler och fler människor flyttar in till större städer i de tidiga åren i livet för att göra karriär. Ju större en stad är, ju mindre är chanserna att engagera sig politiskt. Det här hänger ihop med att man är mer friare i en storstad, man hinner inte knyta sociala kontakter på samma sätt som i en småstad och skapa relationer till människor på samma sätt därför är den sociala tilliten mellan människorna svagare i en stor stad än i en småstad där mer människor socialiseras med varandra och knyter kontakter vilket ger följd effekterna att man i högre utsträckning engagerar sig i samhället.

När man jämför två personer som är identiska i alla avseenden är den som bor i ett storstadsområde betydligt mindre benägen att engagera sig politiskt.

Storstadsborna är helt enkelt mindre engagerade till följd av var de bor och inte till följd av vilka de är. När individen blir äldre och kanske skaffar barn och väljer att flytta till en mindre ort så skapar man dessa kontakter med sina medmänniskor vilket ökar chanser för att engagera sig politiskt.⁷³

3.4 Skolans påverkan

Riker och Ordeshook menar att genom sin utbildning stärker individen sina kunskaper och kognitiva förmåga vilket påverkar sannolikheten för att man engagerar sig politiskt. Forskning har visat att akademiker är mer än dubbelt så benägna att engagera sig politiskt. Mönstret stämmer för både män och kvinnor över alla generationer i samhället, utbildningen är alltså en mycket viktig faktor för medborgligt engagemang. Denna teori överensstämmer bra på mina respondenter vilket skulle kunna vara en orsak till deras engagemangsvilja, där endast Tarek har en eftergymnasial utbildning. Varför har då utbildning denna gynnande effekt för samhällsengagemang? Forskaren Robert Putnam menar att utbildning står för en gynnande position i samhället och ekonomisk trygghet.

⁷² Putnam, Robert D 2006 s.100,145, 217

⁷³ Ibid s.145-147

Bildade personer är helt enkelt mer engagerade i samhället på grund av kompetens och resurser som de har fått inpräntade genom hemmiljön och skolmiljön.⁷⁴

Amerikanen Seymour Martin Lipset tänker sig även att en av de viktigaste faktorerna för demokratins välmående är utbildningsnivån vilket i sin tur leder till ekonomisk utveckling.

3.5 Ekonomiska faktorer

Lipset menar att en ökad grad av modernisering leder till en ekonomisk utveckling.⁷⁵ Här är två av respondenterna inne på att mycket handlar om ekonomi i samhället och hur resurserna ska fördelas, och att det är politikernas uppgifter att få en så pass rättvis fördelning av resurserna som möjligt utefter hur medborgarna i samhället tycker. Om politikerna förmår att fördela resurserna på ett någorlunda rättvist sätt för befolkningen skapas en god cirkel i landet. Där utbildningen påverkar individens förmåga att ta till sig och resonera utifrån rationella argument; det som är bra ska motiveras med att man tänker förnuftigt.

”Ekonomi handlar om att fördela resurser för ett land har begränsat med resurser, folk kommer alltid tycka att de blir orättvist behandlade. Det är politikernas roll att få en så pass rättvis och effektiv fördelning av resurserna utefter hur medborgarna i samhället tycker” Tomasz 24 år

Utbildning ökar även toleransnivån för människor med andra åsikter vilket gör att riskerna för politisk extremism minskar. Däremot om resurserna har en snedfördelning i samhället eller om det är sämre ekonomiska tider för landet, där livet överskuggas av en osäkerhet när det gäller den dagliga försörjningen, skapas ofta attityder av otålighet och oförsonlighet. Där kan politiska alternativ som lovar snabba och radikala omfördelningar av resurserna framstå som lockande.⁷⁶

Jag tolkar att mina respondenter och Lipset är inne på att resurserna ska fördelas rättvist i samhället för det ska fungera. Ekonomisk utveckling leder till att klasstrukturen i samhället påverkas i stort, i ett samhälle där de sämst ställda får det bättre och där medelklassen växer skapas en struktur som kan liknas vid en

⁷⁴ Putnam, Robert D 2006 s.196

⁷⁵ Lipset, Seymour Martin 2010 s.75-80

⁷⁶ Lipset, Seymour Martin 2010 s.83

diamant med en stor medelklass i mitten som bas istället för en pyramidformad struktur med en stor arbetarklass som bas. Då kommer medelklassen att dämpa riskerna för konflikter och bidra till ett positivt demokratiskt klimat, där en majoritet av befolkningen kommer att ta avstånd från partier som vänder sig mot utsatta grupper i samhället.

Jag kan se att det här missnöjet har börjat utveckla sig bland en av mina respondenter trots att han själv är nysvensk, han menar att media mörkar många saker i samhället för att styra diskursen på ett önskvärt sätt ur etablissemanget synvinkel. Vidare säger han att media har många kampanjer mot Sverigedemokraterna som tjänar till att tycka invandring och mångkultur är det bästa som har hänt Sverige utan att få folk att se konsekvenserna av det här. Torbjörn Sjöström VD på Novus menar att svaret på att lösa samhällets problem blir invandringsfrågan då en stor gupp anser att problemen skulle lösas genom att minska radikalt på invandringen och ge mer pengar till exempelvis skola och sjukvård. Han säger vidare att det finns massvis av sådana här enkla svar som kopplas ihop kring invandringsfrågan, det här ses som en proteströst mot samhället.⁷⁷

Ekonomisk oro leder inte bara till att man går mindre på bio utan att man även besöker vänner mindre, och man blir generellt mindre intresserad för politik. Man har heller inte således troligen inte ett bra politiskt kapital för att överklaga en myndighets beslut, tala på ett möte eller författa en skrivelse. Detta eftersom en stor del av dygnets timmar går till att försöka förbättra sin civila position. Det här kan leda till att unga vuxna människorna känner sig marginaliserade i samhället där de känner att deras kraft och förmåga att ha inflytande i samhället inte är så stort.

”Det är svårt att ha inflytande dagens samhälle, liksom vad kan lilla jag förändra från min position?” Joaquin 29 år

⁷⁷ Maltesson, Evelina 2015 s.1

4. Slutsatser

Utifrån den här uppsatsens begränsade omfattning kan man tänka sig att unga vuxna människor inte längre ser den politiska arenan som en relevant plattform där man kan aktivera sig, istället väljer unga vuxna människor som jag är inne på i ”Politiska trender” och ”Samhällsengagemangets förändrade former” i analysavsnittet enligt bl.a Pippa Norris att engagera sig utanför de traditionella kanalerna. Både mina respondenter och uppsatsens analys visar att en del av dagens unga vuxna människor hellre engagerar sig i sakfrågor som protester, sociala medier och kulturarbete och i mindre grad i traditionellt partiarbete. Unga vuxna människor är även engagerade i frågor inom inofficiella sammanslutningar gällande fred och mänskliga rättigheter, samt miljöpolitik. Så det är inte korrekt att utmåla dagens unga vuxna människor som en passiv grupp i samhället.

Som jag tidigare varit inne på ser en av respondenterna inte politik som ett bra verktyg att skapa förändring, där han resonerar i banor som att det är ett för stort steg att åstadkomma förändring i samhället genom att engagera sig politiskt. Här tolkar jag det som ett uttryck för att de traditionella kanalerna för engagemang inom politik inte är tillräckligt öppna och mottagliga för unga och deras engagemang.⁷⁸

Som jag även är inne på i teoridelen kan det låga politiska engagemanget bero på att unga vuxna människor är i en annan situation i livet än medelålders och äldre människor, det handlar alltså om en livscykeleffekt. Visserligen har unga vuxna människor lägre förtroende för demokratin än äldre generationer, men genom historien har det alltid varit så bland unga.

Det som kännetecknar unga vuxna människors samhällsengagemang är att det har förändrats i riktning mot att vara mer individualiserat, mer tillfälligt och mer inriktat på enskilda sakfrågor. Unga vuxna människor är många gånger inaktiva i sitt engagemang så länge det inte händer något som de anser sig behöva agera i. Så fort det finns ett behov av att agera gör de det, men de vill ofta inte binda sig till något politiskt parti. En av respondenterna är som exempel intresserad av

⁷⁸ Ungdomsstyrelsen 2013 s.140

feminism, psykisk ohälsa, miljö och veganism vilket är rätt nya politiska frågor som har kommit upp och diskuterats i samhället. Även om Clara är involverad inom ett ungdomsparti så väljer många unga vuxna människor istället nya kanaler att uttrycka sitt engagemang för dessa sakpolitiska frågor på ett snabbare och mer effektivt vis än ofta politikens byråkratiska och segdragna processer. Clara kan här ses som ett undantag då övriga respondenter inte har valt att engagera sig i något parti.⁷⁹

Erik Amnå menar till och med att samhällsengagemanget är större än någonsin bland dagens generation om man ser till alla former av engagemang. En betydande del av befolkningen är beredd att engagera sig i samhället om det verkligen behövs där det är en fråga som attraherar individen eller i individens närhet. Den här ökade graden av det slumrande intresset som väcks som snabbt kan väckas till glöd om det berör den unga vuxna människan kan förklaras med att möjligheten att vara politiskt aktiv idag är och blir allt större genom att samhället erbjuder fler arenor, konsumentkampanjer, internetupprop med mera öppnar möjligheterna för politiskt engagemang. Det här syns exempel på i intervjun med Joaquin som genom sitt arbete med kulturen har märkt att det går att lösa många av samhällets problem genom hans arbete med kultur⁸⁰

Forskaren Seymour Martin Lipset säger som jag har beskrivit i teorin, att man kan se ett socioekonomiskt mönster för hur pass mycket unga vuxna människor engagerar sig, där även ens hemmiljön och utbildningsnivå spelar in. Dessa unga människor behöver känna att de har tilltro och tid med sina egna resurser för att bidra samt att deras åsikter tas på allvar annars engagerar de sig i nya kanaler sociala medier och inofficiella sammankomster vänner emellan. Exempel på det här är återigen Joaquin som anser att det är ett för stort kliv att nå en förändring politiskt, därför har han ett bristande engagemang för politiken.

Det minskade medlemstalet i partier och organisationer kan tyda på att det inte spelar så stor roll för samhällets utveckling hur stora partierna och organisationer

⁷⁹ Ibid. s.141-142

⁸⁰ Johansson, Susanne 2010 s.55

är, även om rösten blir starkare ju flera man är. För att de traditionella kanalerna ska engagera många människor måste de hänga med i samhällsutvecklingen gällande synen på ledarskap, ideologi, taktik, sociala relationer och sammanhållning.

Partierna och föreningarna måste helt enkelt hitta nya vägar för att engagera medborgare kanske ta efter de nya sociala rörelserna som har växt fram. Det politiska engagemanget har inte sjunkit i samhället vilket min teori och tidigare forskning visar på men engagemanget tar sig uttryck i nya former. Såklart kan läget bli bättre gällande nivåerna för partimedlemskap och föreningsmedlemskap, som uppvisar ett minskat attraktionsvärde för unga vuxna människor i samhället. Det här styrks även av intervjuen med respondenterna där de flesta uppvisar ett bristande intresse inför att engagerar sig politiskt.

Det här kan tyda på enligt Pippa Norris resonemang som jag beskriver i teoridelen att vi ser en ökning av kritiska medborgare i dagens samhälle, vilket gör att partier och organisationer inte har politiskt kapital nog för att locka de unga människorna. Partier, organisationer och mina respondenter ser heller inte alltid partierna som relevanta plattformar i dagens samhälle. För att bli mer attraktiva kan det tänkas att de uppdaterar sina plattformar och börjar prata mer om sakfrågor som antirasism, miljö osv för att möta samhällets ökade individualisering och digitalisering.

Ett bra exempel som har funnit en väg för att engagera människor med ett smalare engagemang är elevrådsrörelsen som har under de 10 senaste åren växt från 6000 elever till 81 000 elevkårsmedlemmar. Om du som exempel är intresserad av psykisk ohälsa kan du genom elevrådet driva frågor angående det mot skolledningen, kanske kan de politiska partierna ta efter denna modell för att engagera medlemmar.⁸¹

Demokratiutredningen från 2014 visar även att unga vuxna människor är i lika stor grad engagerade politiskt idag men det tar sig uttryck i andra former än förut vilket

⁸¹ Gustavsson, Emil 2015 s.1

gör att det här går emot teorin om det politiska engagemanget minskar.⁸² Urvalet i den här uppsatsen var begränsat vilket påverkar vilka slutsatser som kan tolkas utefter den, dock styrker ändå uppsatsens teori, tidigare forskning och gruppintervjun att unga vuxna människor fortfarande är engagerade politiskt men deras engagemang tar sig uttryck i nya former. De politiska partierna är inte i lika stor utsträckning relevanta plattformar för politiskt engagemang för unga vuxna människor, utan sakfrågor, punktinsatser och utomparmentariska sociala rörelser intresserar i högre grad dessa unga vuxna människor.

Källor:

Amnå, Erik, Jourhavande medborgare: samhällsengagemang i en folkrörelsestat, 1. uppl., Studentlitteratur, Lund, 2008

Bryman, Alan, Samhällsvetenskapliga metoder, 2., [rev.] uppl., Liber, Malmö, 2011

Bäck Emma, Bäck Hanna, Gustafsson Nils (2014) Ungas politiska deltagande: Nya former och aktivitet genom sociala medier?

(elektronisk) Tillgänglig:

<https://demokratiutredningen.files.wordpress.com/2015/04/bc3a4ck-bc3a4ck-gustafsson-ungas-politiska-deltagande.pdf>

Dalton, Russell J., Democratic challenges, democratic choices [Elektronisk resurs]: the erosion of political support in advanced industrial democracies, Oxford University Press, Oxford, 2004

Ekman, Joakim, Linde, Jonas & Sedelius, Thomas, Demokratiseringsprocesser: nya perspektiv och utmaningar, 2. [uppdaterade] uppl., Studentlitteratur, Lund, 2014

⁸² Hagevi Magnus, Loxbo Karl, 2014 s.11

Ekman Joakim & Pilo Lina, Skolan, Demokratin och de unga medborgarna, 1:a uppl., Liber, Malmö, 2012

Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik & Wängnerud, Lena (red.), Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad, 4., [rev.] uppl., Norstedts juridik, Stockholm, 2012

Gimling Shaftoe, Christopher (2014) Få unga engagerar sig politiskt – regeringen oroad (elektronisk) Tillgänglig: <http://www.svt.se/nyheter/inrikes/ny-demokratiutredning-tillsatts>

Gustavsson, Emil (2015) Partierna missar de ungas engagemang (elektronisk) Tillgänglig: <http://www.aftonbladet.se/debatt/debattamnen/politik/article21318763.ab>

Hagevi Magnus, Loxbo Karl (2014) Partierna och demokratin efter medlemsnedgången (elektronisk) Tillgänglig: <https://demokratiutredningen.files.wordpress.com/2015/04/hagevi-loxbo-partidemokrati-efter-medlemsnedgc3a5ngen.pdf>

Hart, Maarten 't, Sladdbarnet, Atlantis, Stockholm, 1992

Johansson, Susanne (2010) Politiskt engagemang och deltagande: för en, för alla? (elektronisk) Tillgänglig: http://som.gu.se/digitalAssets/1347/1347641_055-072-s-johansson.pdf

Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend, Den kvalitativa forskningsintervjun, 3. [rev.] uppl., Studentlitteratur, Lund, 2014

Kölln, Ann-Kristin (2014) Det sjunkande antalet partimedlemmar och demokratin(elektronisk) Tillgänglig: <https://demokratiutredningen.files.wordpress.com/2015/04/kc3b61ln-sjunkande-partimedlemskap-och-demokratin-version-slutversion.pdf>

Lipset, Seymour Martin (2010) Some Social Requisites of Democracy: Economic Development and Political Legitimacy (elektronisk) Tillgänglig:
http://eppam.weebly.com/uploads/5/5/6/2/5562069/lipset1959_aprs.pdf

Malteson, Evelina (2015) Missnöje grunden för SD:s framgångar (elektronisk) Tillgänglig: <http://www.expressen.se/nyheter/missnoje-grunden-for-sds-framgangar/>

MUCF (2015) Grattis! Ni har unga i ert parti! (elektronisk) Tillgänglig:
http://www.mucf.se/sites/default/files/publikationer_uploads/grattis-ni-har-unga-i-ert-parti.pdf

Norris, Pippa, "Introduction: The growth of Critical Citizens" i Norris, Pippa, (red.) 2005 Critical Citizens, Oxford University Press, Oxford 2005

Putnam, Robert D., Den ensamme bowlaren: den amerikanska medborgarandans upplösning och förnyelse, 2. uppl., SNS förlag, Stockholm, 2006

Riker, W. & Ordeshook, P. (1968). A Theory of the Calculus of Voting. American Political Science Review

Sandberg Linn, Bjereld Ulf (2015) Politiskt Deltagande och engagemang i en digital kontext (elektronisk) Tillgänglig:
http://som.gu.se/digitalAssets/1533/1533994_politiskt-deltagande-och-engagemang-i-en-digital-kontext-sandberg-bjereld.pdf

SKL (2015) Att ta plats i politiken om engagemang, aktivism och villkor i kommunpolitiken (elektronisk) Tillgänglig:
<http://webbutik.skl.se/bilder/artiklar/pdf/7585-247-8.pdf>

Skolverket, (1994) SKOLFS 1994:1 (elektronisk) Tillgänglig:
http://www.skolverket.se/regelverk/skolfs/skolfs?_xurl_=http%3A%2F%2Fwww5

[.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolfs%2Fwpubext%2Ffs%2FRecord%3Fk%3D258](http://www.skolverket.se/2Fwtpub%2Fws%2Fskolfs%2Fwpubext%2Ffs%2FRecord%3Fk%3D258)

Skolverket (2011) Skolan och medborgarskapandet: En kunskapsöversikt (elektronisk) Tillgänglig: http://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?_xurl_=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2Fblob%2Fpdf2596.pdf%3Fk%3D2596

Ungdomsstyrelsen (2013) Unga med attityd (elektronisk) Tillgänglig: http://www.mucl.se/sites/default/files/publikationer_uploads/publikation-unga-med-attityd2013.pdf

von Essen Johan Wallman, Lundåsen Susanne (2014) Medborgerligt engagemang – klassresa eller klassklyfta? (elektronisk) Tillgänglig: <https://demokratiutredningen.files.wordpress.com/2015/04/von-essen-och-lundacc8asen-wallman-medborgerligt-engagemang1.pdf>

Wide, Jessica (2015) Social representativitet i den lokala demokratin: Partierna som politikens grindvakter? (elektronisk) Tillgänglig: <https://demokratiutredningen.files.wordpress.com/2015/04/wide-social-representativitet-i-den-lokala-demokratin.pdf>

Bilaga. Intervju

Alla namn i gruppintervjun är figurerade pga. förutom mitt eget pga. att respondenterna önskade det för att de skulle kunna vara anonyma och svara sanningsenligt.

Undertecknad, Christian Kaddik är intervjuare = C

De boende i Borlänge:

Nadja 19 år Tjej = N, studerande på gymnasienivå med en praktisk inriktning

Mats 24 år Kille = M, jobbar inom försäljningsbranschen

Tomasz 24 år Kille = T, studerande på högskolanivå med en teoretisk inriktning

Clara 19 år Tjej = CA, studerande på gymnasienivå med en praktisk inriktning

Joaquin 29 år Kille = J, jobbar inom olika kulturprojekt

Malte 24 år Kille = MA, jobbar som bantekniker

C – Vilken är er ålder och högsta utbildningsnivå?

M – jag är 24 år och har gymnasial utbildning

J – Jag är 29 år och har gymnasial utbildning

MA – Jag är 24 år och har gymnasial utbildning

T – Jag är 24 år och har eftergymnasial utbildning

CA – Jag är 19 år och går på gymnasiet nu

N – Jag är 20 år och har gymnasial utbildning snart

C – Hur vill ni beskriva er själva? Som mycket politiskt och samhällsintresserad, som lite politiskt och samhällsintresserad eller inte alls politiskt och samhällsintresserad?

M – Jag är ganska intresserad

MA – Jag är lite intresserad

J – Jag är mycket intresserad

T – Jag är ganska intresserad

CA – Jag är mycket intresserad

N – Inte jätte mycket men det är klart man bryr sig om vad som händer i samhället, så ganska intresserad skulle jag säga

C – Vilka samhällsområden är ni särskilt intresserade av?

CA – Feminism, miljö, veganism, psykisk ohälsa

J – Hälsa, kultur och bildning

N – Rättsväsende

MA – Skatter och pengar

T – Motsättningar mellan olika ideologier och invandringspolitik

M – Jag är rätt så allmänt intresserad

C – Varför är ni intresserade av just de här områdena då?

J – Jag har hållit på mycket med saker åt det kulturella hållet, det har bara blivit så men genom kulturen har jag märkt att det går att lösa många av samhällets problem. Därför är det intressant att stötta samhället genom mitt arbete med kultur

T – För att det på senare tid blivit ännu mer intressant med tanke på diverse ”sverigevänliga partier” som har tagit allt större utrymme. Därför har jag blivit mer politiskt intresserad.

MA – Samma sak som Tomasz skulle jag säga, det är mycket skandaler och grejer som gör en intresserad för tillfället skulle jag säga

M – Haha ja Miljöpartiet är ju också ett rätt så ett ämne just nu

CA- Ja det är vell alla saker som händer i samhället som gör mig intresserad

N – Samma som med de andra är en massa knas som händer i världen just nu som borde förändras

J – Det är det här med bildning .. Jag är ju inte så politiskt intresserad varken insatt eller intresserad för den delen. Men däremot kan jag tycka att jag ser väldigt mycket brister i samhället, det gör mig intresserad av politik hur allt sitter ihop i samhället och hur jag kan lösa det genom mitt arbete

CA – Jag ser inte mig själv sitta i regeringen när jag blir äldre, för jag är inte en sån som vill bestämma de avgörande sakerna själv. Utan jag vill att vi alla ska bestämma saker tillsammans i samhället

C – Vad innebär det för er att vara samhällsengagerad?

J – Att bry sig, om det samhället man lever igenom att vara med och förändra saker

CA – Att man säger ifrån om något är fel, som att jag var och demonstrerade mot att nazisterna var här i stan nyss

MA – Man går och röstar

M – Även om man röstar blankt, är man samhällsengagerad om man röstar

C – Så det är att vara engagerade enligt er?

MA – Ja det är det, man engagerar sig även i vilket parti man ska rösta på då och vilket parti som är minst katastrof för samhället

M – Ja så är det, man engagerar sig i det parti som har minst dåliga värderingar. Det är samhällsengagemang för min del

J – Det är intressant att man röstar på det minst dåliga partiet, man vill ändå vara en del i något när man går och röstar trots att man är missnöjd med samhället. Men det här är inte att vara engagerade, det är ändå en rätt så grundläggande sak att gå och rösta, jag har bildat en förening för att ändra på saker i samhället som exempel. Vad säger ni andra?

CA – Ja man ska vara med och rösta, annars kan man inte klaga på samhället om man inte röstar. Jag är med i ung vänster, jag demonstrerar också

MA – När jag tänker efter så är jag samhällsengagerade genom att betala fruktansvärt med skatt, jobba och jag åker faktiskt en miljökärra. Det är att vara samhällsengagerad enligt mig och så jag bidrar till att förbättra samhället.

M – Ja skatterna är alldeles för höga, men jag bidrar med mycket till samhället genom att betala skatt

C – Skulle ni kunna tänka er att engagera er för samhället?

CA – Det här är jätte roligt, jag är med i Ung Vänster och Unga Örnar samt att jag demonstrerar jag skulle vilja göra ännu mer men man kan ju inte göra allt. Men det är kul att börja någonstans och börja påverka.

M – Har man tiden så är det nog kul att engagera sig.

J – Men tänk så här, om ni skulle kunna förändra något vad skulle ni vilja förändra?

CA – Eller har någon en sneaky åsikt här?

J – Är bara fram på bordet, vad menar du med Sneaky åsikt Clara?

CA – En sneaky åsikt, är en åsikt som man inte säger rakt ut till människor.

N – Men invandringspolitik och sånt där är en sneaky åsikt.

M – Ja invandringsfrågan är nog Maltes fråga, men om jag skulle vilja förändra något så är det nog mindre skatter

MA – Ja det är nog skatterna och regeringsskifte som jag skulle vilja ändra på, man ska rösta rätt för den politik som förs nu är oansvarig.

J – På vilket sätt menar du då Malte?

MA - Hm jag vet inte riktigt faktiskt.

M – Ja bättre integration borde vi ha!

C – Men skulle ni tänka er att engagera er för att förbättra integrationen eller något annat område som exempel?

M – Nej, jag skulle inte kunna tänka mig att vara engagerad för jag orkar inte det.

MA – Nej det får någon annan göra.

T – MA du kommer ju med idéer men sen får någon annan ta vid haha.

T- Ja jag säger samma sak. Jag känner noll engagemang för att engagera mig i samhället. Dock är jag intresserad av politik och vilken betydelse de som väljer att engagera sig för samhället har, men jag skulle inte kunna tänka mig att bidra själv

J – Ja jag engagerar ju mig, men inte politiskt jag går andra vägar för att nå fram med mina mål.

CA – Men allt är ju politiskt ungefär.

J – Ja jag vet, men tänker mig utanför de traditionella politiska kanalerna. Jag försöker inte att tänka politik när jag skapar saker via kulturen för då får jag mer kreativa idéer.

C – Finns det något som hindrar er från att delta politiskt?

J – Jag skulle nog säga att man tänker att det är ett sånt stort kliv till att kunna nå en förändring politiskt, därför har jag ett bristande engagemang politiskt.

C – Nadja vad tycker du då?

N – För mig beror det på mitt yrkesval, man ska vara opolitisk i det jag tänker utbilda mig i.

CA – Man får mycket skit av att delta politiskt, alla högt uppsatta politiker är enormt granskade och media följer varje steg de tar. Och man kan utsättas för hot det här är ett hinder för mig för att engagera sig på en högre nivå. Och man får även många ovänner inom politiken.

J - Ja man måste ju även vara extremt påläst

CA – Jag kan många gånger bli ställd när människor frågar mig om saker som jag inte har en aning om, jag kan få panik då när människor kommer med bra argument och jag inte har en aning om vad frågan gäller. Är även svårt hur man ska bemöta saker i politiken, är mycket ful spel.

T- Gemene man känner nog att ens inflytande är nog begränsat, för alla har ju åsikter

J – Jag håller med väldigt mycket, en medborgare inflytande kan ibland kännas som att det är noll. Det är svårt att ha inflytande dagens samhälle, liksom vad kan lilla jag förändra från min position?

CA – Jag har lösningen, gå med flera av dina kompisar, tillsammans är man starkare. Det är enklare när man vet att man är flera som kämpar för samma sak, eller för någons människas rättigheter

C – Brukar ni delta i politiska diskussioner?

MA – Det är bara när någon säger något dumt som man måste gå in och rätta dom, det är då jag är med när det uppstår någon het diskussion om sådant här kommunisttrams och så.

T – Jag är väldigt många gånger med i diskussioner, det händer ofta.

CA – Ja man måste ju blanda sig in när borgare försöker komma in och styra lite för mycket, till exempel genom att göra skillnad på människor och trycka ner så kallade kommunister.

T – Är inte konstigt att vänstern är föremål för kritisk granskning dvs. miljöpartiet, sossarna och vänster eftersom dom sitter i regeringsställning

M – Ja det var ju samma granskning när alliansen satt i regeringen också.

J – Men om vi ska återgå till frågan, så är det nog för att jag inte känner så många som är politiskt insatta.

CA – Många gånger deltar inte jag i diskussioner för jag vet att det kommer bli bråk i såna fall, ibland kan man riskera vänskaper om det blir en alltför hätsk diskussion.

T – Ja politik är ju känslig, i det stora hela går det oftast bra att diskutera politik men när man kommer in på sakfrågor kan diskussionerna spåra ur. Ibland kanske man håller sig för att föra en diskussion om man vet att den andra personen har starka åsikter gällande feminism och invandring som exempel.

M – Men har det inte gått lite för långt om man ska låta politiska åsikter styra en relation mellan två vänner.

T – Så här det ju, men det är ändå många gånger inte värt det

M – Det ska ju gå bra bara man håller det på en hyfsad nivå tycker man, i ett samhälle måste man kunna köpa att man tycker olika

N – Ja jag är ju blatte, så jag skulle nog aldrig kunna vara vän med en Sverigedemokrat.

T – Men vart drar man gränsen för vilka man kan prata med om man är en vänster sympatisör då. Kan man vara vän med en Sverigedemokrat?

CA – Jag vet inte om jag kan det, jag skulle försöka och har försökt. Men jag försöker att hälsa på en Sverigedemokrat i alla fall men tror inte jag kan vara vän med en SD:are på ett djupare plan, genom att det uppstår en konflikt för mig när jag hur de personerna tycker och tänker.

J – Jag vill bara flinka in med en grej, det kan vara svårt att välja ett parti enligt det synsättet man själv har eftersom det inte passar något av de partierna. Många partier har något som är bra, men i helhet finns det inget parti som attraherar mig tillräckligt för engagera mig.

CA – Ja du får bilda ett eget parti helt enkelt.

J – Ja det om något skulle kunna engagera mig haha.

C - Vilka skapar förändring i samhället?

CA – Folket alltså alla människor i samhället

M – Ja det är ju folket i samhället som skapar förändring, politiker kan sätta ut riktlinjerna men det är ju ändå folket som röstar fram politikerna. Politikerna kan inte tvinga oss att göra någonting.

J – Ja man tycker ju att det ska vara så i alla fall, men hur mycket förändringen tycker du att folket ligger bakom?

CA – Det beror lite på vilken fråga det är också, folket fick till en förändring väldigt fort gällande invandringspolitiken. Men om det handlar om skolan går det jätte segt att få förändring som exempel.

MA – Hur menar du att man snabbt fick till en förändring gällande invandringspolitiken Clara?

CA – Det går fort åt fel håll, gick väldigt fort för människorna att skylla på invandrarna men det verkligen problemet är mäns våld mot kvinnor.

N – En gång tog en kille mig på röven, jag sa till han att direkt en invandare gör någonting får människor en negativ bild av invandare så sluta med det där för han svärta ner mig också när han gör såna saker eftersom jag själv är invandare.

T – Media har många gånger en viktig roll av att förändra saker i samhället, media mörkar många saker i samhället för att styra diskursen på ett önskvärt sätt ur etablissemangets synvinkel. Så media är en viktig del i att förändra samhället, kanske inte på ett konkret sätt men genom att ändra folks sätt att tänka. Media har många kampanjer mot Sverigedemokraterna som deras ”Vi gillar olika” och sådana dumheter som mest känner till att få folk att tycka att mångkultur och invandring är det bästa som har hänt Sverige utan att få folk att se konsekvenserna av denna agenda.

J – Mycket handlar om ekonomi i samhället, hur man ska fördela resurser. Så länge det är ett håll i ekonomin kommer det aldrig att bli helt rättvist.

T – Ekonomi handlar om att fördela resurser för ett land har begränsat med resurser, folk kommer alltid tycka att de blir orättvist behandlade. Det är politikernas roll att få en så pass rättvis och effektiv fördelning av resurserna utefter hur medborgarna i samhället tycker.

M – Ja politikerna måste så ett frö, och sen måste folket utföra det genom att rösta på de olika partiernas idéer och tankar.

CA – Mycket handlar om att våga prata om saker också

MA – Många vågar inte ta upp visa problem för då kan det bli ramaskri

T – Ja då är vi vid medierna igen, där visa yttringar inte får förekomma i samhället

C – Identifierar ni er med något parti eller organisation?

J – Gjorde tidigare men inte längre, de partierna var Miljöpartiet och Vänsterpartiet. Numera är jag mer en samhällskritiker

T – Vad fick dig att sluta identifiera dig med dessa partier?

J – Det finns ingenting i de partierna som kännetecknar det jag står för, jag vill engagera mig på andra sätt i samhället än att engagera mig politiskt.

MA – Visst röstar man på ett speciellt parti, men det här inget som engagera mig något utöver det.

CA – Ja jag är ju Vänsterpartist, så de identifierar jag mig med.

J – Det är alltid intressant med frågor kring humanitet, hur man når ett humant samhälle. Jag kan inte förlika mig med hur politikerna resonerar även om de pratar mycket om det.

MA – Man röstar ju på det minst dåliga partiet, man håller ju inte med om allt ett parti säger.

J – Visst röstar man på ett parti, men det uppnår ändå inte det jag tycker är relevant för samhälle.

T – Ja det är som vi har varit inne på tidigare man röstar på det minst dåliga partiet.

CA – Det är viktigt att man röstar, för det är en rätt som medborgare. Vi är privilegierade I Sverige är många människor i andra länder som riskerar sina liv för att få rösta. Och då känns det konstigt att många här inte röstar för att de inte orkar, det är en dålig ursäkt.

M – Jag tror inte jag heller identifierar mig med något parti, men det beror nog säkert på ett bristande intresse men visst röstar man i valen trots det.

MA – Så länge man håller sig från vänsterextremister och högerextremister så går det bra, jag är mitten men ändå lite åt höger skulle jag säga att jag är.

N – De jag röstade på första gången var Vänsterpartiet som även är den enda gången som jag har röstat, för de har bäst värderingar.

C- Har något parti tagit kontakt med er?

MA – Ja Centerpartiet har tagit kontakt med mig

T – Ja Socialdemokraterna har tagit kontakt med mig.

M – Nej inget parti har tagit kontakt med mig

CA – Ja många partier har tagit kontakt med mig.

N – Nej inget parti har tagit kontakt med mig och det är tur det, men en bekants pappa här är ordförande för Socialdemokraterna Borlänge så det kanske kan räknas i såna fall.

MA – Ja de där förbannade Socialdemokraterna ser jag alltid stå i sina tält, så de har också tagit kontakt med mig.

J – Det verkar som de flesta svarar nej på den frågan då

T – Jag är främst en samhällskritiker och försöker undvika att diskutera med politiska partier.

C – Vad tycker ni om dagens snabba medialandskap?

MA – De för ju inte fram allting som händer, media är rädda.

M – Jag tycker det är bra, eftersom politikerna blir granskade

T – Jag tycker det både är på gott och ont, men jag tror att media kan överspela sin roll ganska ofta eftersom allt kommer upp så snabbt. De kan ofta dra förhastade slutsatser om saker som har hänt där de är snabba på att bedriva häxjakter mot personer som i många fall inte har gjort något fel i saken i fråga, för att få till bra nyheter.

CA – Det går ju jätte snabbt att kabla ut en nyhet till världen, och det handlar i många fall om pengar. För journalister får ju mer pengar genom att skriva om en

bra historia, jag tänker på Kathleen Jenner en bild på henne skulle säljas för flera miljoner som exempel det är sjukt.

T – Är tråkigt att det handlar om att få till ett scoop istället för bra journalistisk som Clara är inne på. Finns mycket lågvatten märken

MA – Är även bra att man får veta hur det står till som Toblerone affären och så, då tänker man den där kan man inte rösta på. Hon tar ju mina skattepengar

J – Man kanske borde granska artiklarna mer innan man sätter in de, även journalister vilka de är vilken, bakgrund de har samt vilka motiv det har. Vissa stirrar sig så blinda utefter sin egen synvinkel och kan inte titta generellt sätt på nyheter trots att de är journalister.

T – Du är inne på något rätt här, jag skulle vilja ha ett organ som granskar journalister till och med.

J – Ja vilka är journalister liksom?

CA – För journalister får ju fram saker snabbare än vissa poliser får fram saker.

T – Ja det är sant, men jag skulle vilja påstå att många journalister inte borde vara journalister. Eftersom de skriver utefter sin egen vinning eller efter tidningens vinning.

C – Brukar ni ta del av inlägg och delningar som görs på sociala medier gällande politik?

J – Ja jag tar del av det, men delar sällan vidare.

T – Ja jag tar del av det

M – Ja jag med

MA – Ja, är mycket skvaller som man läsa snabbt på Facebook.

CA – Ja, man vill ju veta vad som händer i världen samt vad som är intressant.

J – Man tar ju del av det om det tilltalar en eller inte.

C – Är ni källkritiska när ni läser artiklar?

T – Oerhört

MA – Ja det måste man vara, man kan inte tro att allting är sant som kommer från de olika sidorna på nätet.

M – Räcker det om källan är Aftonbladet?

T – Då ska du vara extra källkritisk om du frågar mig, det behöver inte säga någonting för att det är Aftonbladet.

N – Aftonbladet är en pålitlig källa anser jag.

CA – Det är svårt också, för jag kan tycka att man förminskar någon annan upplevelse. Men det här med Mona Sahlin gick jag in och kollade om det var sant.

M – Men ofta när det handlar om politik kan du ju vara källkritisk och kolla om det här verkligen har hänt.

T – Men nu är vi där igen, Aftonbladet skulle kunna tillskriva Mona något som hon inte alls har gjort. Och många hade inte bemödat sig med att kolla upp om det är sant eller inte.

M – Men det är ju inte ofta att de skriver helt osanning?

T – Det skulle jag inte vilka påstå, men det jag säger är att de kan förvränga sanningen.

MA – Jag får reda på vad som händer i världen många gånger genom Facebook, nyheter och Radio i alla fall.

M – Jag får reda på nyheter genom tidningar, radio och TV.

C – Har ni något ni vill tillägga till intervjun?

N, MA, M, T, N, CA – Nej

C – Då får jag tacka så mycket för att jag har fått intervjua er.

